

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. Vlt. Argumenta adversaria solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

rentia est complementum, & modus afficiens accidens pro ut in concreto, quia in abstracto potius significatur ut per se stans, & in concreto ut alterum afficiens eique inherens: ergo si modus inherentiæ complens accidens reductivè pertinet ad prædicamentum; accidens in concreto pro ut tali modo inherentiæ completum directe, & per se pertinebit ad prædicamentum.

- 53 Confirmatur, quia substantia reductivè pertinet ad prædicamentum substantiæ tanquam ultimum complementum eius in esse substantiæ suppositum constitutum ex ipsa, & natura humana pro ut sic completa, colligitur evidenter poni directe in prædicamento substantiæ: ergo similiter quia inherentiæ pertinet reductivè ad prædicamentum, colligitur evidenter accidens completum per illam directe poni in prædicamento.

- 54 Ultimo applicatur immutata paululum ratio supra facta, quia Christus Dominus in quantum homo ponitur per se directe in prædicamento substantiæ, quia licet in quantum homo in concreto importet substantiam divinam, quæ nullo adstringitur prædicamento, id tamen est de materiali, & in obliquo ut supra diximus: sed accidens in concreto in ista prima consideratione subiectum importat solum de materiali, & in obliquo; ergo hoc non obstat quominus per se ponatur in prædicamento (loquor enim in sententia illorum, qui dicunt subiectum accidentis impedire esse directe in prædicamento) quia non minus impedimentum est quod connotatum pertineat ad aliud prædicamentum, quam quod connotatum ad nullum possit spectare, & in nullo possit directe collocari.

- 55 Confirmatur, ex potentia per se, & actu per se componitur unum ens per se, ut docet Aristoteles 2. lib. de anima, tex. 2. sed entitas accidentis se habet ut potentia, & inherentiæ ut actus per se illius potentia accidentis; ergo ex illis resultat unum ens per se completum, sed in prædicamento collocatur directe entia per se completa; ergo concreta ex accidenti, & modo inherentiæ collocantur per se in prædicamento.

- 56 De secundo concreto probatur poni directe in prædicamento his rationibus, primo, quia si propter aliquam rationem excluderentur talia concreta à prædicamento, maxime quia sunt entia per accidens, sed ut supra disputatione de genere, questione quod sit definitum in definitione generis demonstratum manet tale concretum licet sit ens per se accidentale non esse ens omnino per accidens seu aggregationis; ergo non debet expelli à prædicamento tale concretum v.g. album ex albedine, & ex subiecto coalescens.

- 57 Secundo, quia quidquid habet rationem generis, & speciei ponitur directe in prædicamento: sed concreta accidentium v.g. coloratum, quantum, relatum, album habent rationem generis, & speciei; ergo ponuntur directe in prædicamento: probo minorem, nam secundum communem omnium sententiam non solum albedo ut sic respectu huius, & illius albedinis; sed etiam album respectu huius, & illius albi saltem reduplicative sumpti est vera species, quia de illis ut de numero distinctis complete prædicatur in quid, & non solum color ut sic in ordine ad albedinem, & nigredinem, sed etiam coloratum in ordine ad nigredinem, & album habet rationem generis, quod de illis prædicatur in quid; ergo.

- 58 Tercio, quia perfectius ponuntur res secundum

modum essendi sibi connaturalem in prædicamento, quam secundum non ita proprium, & connaturalem, & ideo licet substantia ponatur in abstracto in prædicamento ut probavimus, perfectius tamen ponitur in concreto, quia hoc modo potius quam illo sunt naturaliter, & conservantur res; ergo similiter accidentia licet ponantur directe in prædicamento in abstracto, perfectius ponentur, aut collocabuntur in concreto, quia magis connaturalis modus existendi accidentis est in concreto quam in abstracto propter imperfectionem illius.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta Adversaria solvuntur.

AD Verba P. Suarez respondetur negando h. 59
Amanitatem, seu quodecumque abstractum esse incompletam, & secundum quid substantiam; sed potius dicendum est esse substantiam essentialiter, & simpliciter completam, & tantum secundum quid incompletam, quod non tollit poni directe in prædicamento.

Ad primum argumentum, nego maiorem; ad probationem concedo maiorem, & ad minorem dico, quod licet non possint vnica coordinatione tam materialiter, quam formaliter ordinari concreta, & abstracta, bene tamen possunt vnica formalis coordinatione disponi; dico formalis, quia materialis est divisio linearum intra eandem rationem secundum abstractum, & concretum; unde potius duæ lineæ eiusdem prædicamenti, quam duo prædicamenta dicenda sunt, quæ duæ lineæ non specie, sed numero intra idem prædicamentum distinguuntur, v.g. in qualitate possunt duæ lineæ disponi, alia abstractorum, & alia concretorum, quæ distinctiones cum non sint distinctorum generum, coordinationes non constituunt distincta prædicamenta, sed vnum tantum cum duabus lineis materialiter, aut numericè distinctis, distinctio enim numerica materialis dicitur, formalis autem specifica, aut generica; unde cum illæ duæ lineæ intra idem prædicamentum non sint genere, aut specie distinctæ, non formaliter, sed materialiter distinguuntur. Quod autem detur ista distinctio linearum intra idem prædicamentum nullum inconveniens est, imo maxime consonat menti Aristotelis, ut videre est in prædicamentis accidentium, quæ nunc in abstracto, & postea in concreto ab Aristotele secundum varias translationes numerantur, esset autem inconveniens, si prædicamenta multiplicarentur genere distincta, quod non convincit argumentum; nam eo modo sunt coordinationes, quo sunt res coordinate, sed abstracta, & concreta substantiæ non distinguuntur formaliter genere, aut specie, sed tantum numero, & integraliter, aut secundum quid; ergo lineæ ex illis non sunt formaliter, sed tantum materialiter distinctæ; atqui prædicamenta inter se debent distingui genere; ergo tales lineæ potius faciunt vnum prædicamentum quam duo.

Ad secundum concedo maiorem, & nego minorem, nam ut supra manet probatum, animalitas prædicatur ut verum genus de humanitate, & equinitate.

Ad primum secundæ sententiæ nego maiorem, 61
nam ex illo argumento colligeretur solum vnum prædicamentum accidentis dari, quod est absurdum;

dom; nam si prædicamentum constituitur ex modo prædicandi de substantia, & in omni accidenti per vos non datur nisi vnus modus prædicandi: ergo solum vnum prædicamentum datur; ponuntur ergo accidentia in prædicamento quatenus induunt diversam rationem generis, & speciei, & prædicantur de inferioribus essentialiter, cum autem tam in abstracto, quam in concreto sint genera accidentium vtroque modo ponuntur directe in prædicamento.

63 Ad secundum respondeo negando necessario debere poni accidentia secundum modum, aut nomen quo magis explicatur natura ipsius, nam licet perfectius sic ponantur vt diximus in vltima conclusione, & vltima probatione, nihilominus bene possunt poni secundum nomen, quod licet non tam perfecte, tamen recte explicat accidentia secundum conditiones requisitas ad essendum in prædicamento, quales sunt vt sit ens completum per se, cum vero albo hoc nomine significetur secundum has conditiones, licet non tam perfecte, bene tamen collocantur in prædicamento.

64 Ad argumentum vltimæ sententiæ respondetur concedendo maiorem, & negando minorem vt patet ex dictis.

QVÆSTIO IV.

Vtrum Deus ponatur directe in prædicamento?

SECTIO I.

Sententiæ aduersariorum probantur.

PRIMA sententiæ asserit Deum directe in prædicamento debere collocari, ita Gabriel in 1. dist. 8. quæst. 1. Gregorius, Robertus, Holcot, Marfilus, quibus faveret novissime P. Hurtado in Metaphysica, disp. 9. sect. 4.

Probatur primo hæc sententiæ auctoritate Divi Augustini, sermone 3. in octavam Epiphaniæ, vbi docet quod decem categoriæ, quæ latine prædicamenta dicuntur de Deo in divinis literis, quædam proprie vt substantia, & relatio, quædam vero secundum metaphoram, & tropum vt habitus, & dispositio. Damascenus etiam videtur favere huic sententiæ lib. 1. de fide, cap. 9. vbi relationem proprie de Deo dici affirmat, nam Deo ita tribuit nomina filiationis, & paternitatis, vt hæc prædicata non à creatis translata fuerint ad Deum: sed potius è contrariis, quod probat ex illo Ad Ephesios 3. ex quo omnis paternitas in cælo, & in terra nominatur; capite autem 7. post quam dixit essentiam, quam alij dicunt substantiam esse supremum genus ait, huius autem summi generis species sunt primum id quod corpore vacat, & paulo post, complectitur enim ait essentia corpore vacans Deum, Angelum, animam, & demonem.

Secundo probatur auctoritate Aristotelis 4. Topicæ, cap. 2. loco 17. vbi ait Deum comprehendi à genere animalis, differreque ab homine per differentiam immortale, homo enim inquit est animal mortale, idem vivit, & moritur, Deus autem

sempiternum, & immortale animal.

Etiam Porphyrius collocat Deum in prædicamento substantiæ sub genere animalis rationalis cap. de specie, & cap. de differentia.

Tertio, ratione sic probatur, quia illud quod sub genere substantiæ collocatur, reperitur directe in prædicamento: sed Deus collocatur sub genere substantiæ; ergo Deus directe ponitur in prædicamento; minor sic probatur, illud de quo aliquod genus prædicatur sub tali genere collocatur, v. g. quia de homine prædicatur animal, homo collocatur sub genere animalis: sed de Deo prædicatur essentialiter genus substantiæ; ergo sub genere substantiæ collocatur Deus.

Quarto, quia si aliquid repugnaret quominus Deus collocaretur in prædicamento maxime simplicitas divina, nam omnia quæ sunt in prædicamento debent esse composita ratione: sed compositio rationis, quæ non iure compositio: sed constitutio dicenda, non repugnat simplicitati divinæ, quia solum est extrinseca denominatio ex solo modo nostro concipiendi; vnde sicut distinctio rationis non repugnat perfectæ, & summe identitati, ita nec compositio rationis simplicitati; ergo.

Quinto, quia si daretur quantitas, aut qualitas infinita directe collocaretur in prædicamento quantitatis, & qualitatis: ergo licet Deus sit infinitus, bene potest poni in prædicamento substantiæ, cum non detur maior ratio de vno prædicamento, quam de alio, nec de vno infinito potius, quam de alio.

SECTIO II.

Nostra sententiæ auctoritate probatur.

CONCLUSIO: Deus non ponitur directe in prædicamento substantiæ. Hæc est communis inter Doctores sententiæ, & probatur.

Primo auctoritate Divi Augustini libro de decem categoriis; vbi sic ait in principio capitis 8. eorum ergo quæ nulla sui copulatione dicuntur, quodcumque singulare dictum fuerit, aut vnam significat, aut quantitatem, aut qualitatem, aut aliquid, aut iacere, aut facere, aut pati, aut vbi, aut quando, aut habere: hæc sunt categoriæ decem, quarum prima vna est, scilicet quæ novem cæteras sublinet; reliquæ vero novem οὐ μετέχουσαι, id est accidentia sunt. Ex quibus novem sunt alia in ipsa vna, alia extra vnam, &c. Tunc sic, Sanctus Augustinus docet primum prædicamentum substantiæ, & quidquid est in ipso, aut sub ipso substinere, & recipere in se accidentia cæterorum prædicamentorum, vt qualitatem, vbi, &c. quod assumpsit ex Aristotele, qui cap. de substantia ait substantiam prædicamentalem substinere accidentibus, & à tali munere substandi denominari substantiam: atqui Deus nullo modo substat accidentibus, nec illis subiicitur vt expresse docet ipse Augustinus lib. 5. de Trinitate, cap. 2. ibi est tamen sine dubitatione substantia, vel si melius hoc appellatur essentia, quam Græci οὐσία vocant, sicut enim ab eo quod est sapere, dicta est sapientia, & ab eo quod est scire, dicta est scientia est, ita ab eo quod est esse, dicta est essentia.

Et quis magis est, quam ille, qui dixit famulo suo Moysi, ego sum qui sum, & dices filiis Israël,

X x x 3 qui